

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKOR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábos példány egyszeri hirdetésnél 10 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér. — Hivatalos hirdetéseknek minden szó 4 fillér. — Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
Egész évre	8 kor.	ÉLES KÁROLY.	Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
Fél évre	4 kor.	A kiadók nevében:	Kéziratokat nem küldünk vissza.
Negyed évre	2 kor.	Lukonich Gábor dr.	
Egyes szám ára 20 fillér.		Bárdi György dr. Darnay Kálmán.	

Tanácsadói intézvény a gazdák számára.

Szólás mondás, de régi példabeszéd: a magyar embernek nem kell tanulni, elég, ha gondolkodik. S gondolkozott is a magyar gazda sokáig, közbe-közbe a kártyát is megkeverve, amíg el nem érkeztek a nyolevanes évek mostoha gazdasági viszonyai, amíg a buza ára le nem szállott 6—7 frtra. Akkor azonban elérkezett a cselekvés ideje, az egyszerű gondolkodás már nem volt elég a megélhetésre. Kezdtünk kísérletezni, nem volna-e hasznosabb buza helyett cukorrépát, burgonyát, cikóriát stb. termesztetni. Sőt egyesek kísérletet tettek arra nézve is, nem lehetne-e két kalászt termesztetni ott, ahol eddig csak egy termett. Szóval mezőgazdaságunk új korszakba lépett.

Az elfogulatlan szemlélőnek el kell ismernie, hogy mezőgazdaságunk óriásian felendült az utóbbi 20—25 év alatt, s bizonyos, hogy nagyon elmaradt az a gazda, ki ez idő alatt bruttó jövedelmét meg nem kétszerezte.

Csak az a kérdés ezek után, vajjon olyan-e már a mai gazdasági rendszerünk, amely a tökéletesség netovábbja, amelyen többé javítani, lendíteni nem lehet, amely a lehető legnagyobb bruttó és nettó jövedelmet szolgáltatja? Sajnos e kérdésekre nem kell felelnünk. Előismerjük ugyan, hogy gazdasági viszonyaink különösen az utóbbi évtizedben nagyot lendültek, ennek dacára a tökéletestől

nagyon, de nagyon messze vagyunk. Kezd ugyan már gazdaközönségünk is fogékony lenni az újítások iránt, de a legtöbb esetben nem számítással újít, hanem azért, mert látja az újítást másnál is, de nem tudja, hogy az újítás, amelyet más jónak talál, jónak fog-e bizonyulni az ő viszonyai között is, mert nem vett magának fáradságot, hogy a szóban forgó újítást kiismerje, tanulmányozza, mielőtt alkalmazná.

A minapában vasuton való utazás közben mondja egy úri ember, hogy tavasszal buzavetéseit Thomassalakkal fogja behinteni, mert az egy földbirtokos társánál kitűnő befolyással volt a termés hozamára. Én elhüledzve hallgattam terveit s csodálkoztam azon, hogy foghat valaki műtrágyázáshoz, mikor még azt sem tudja, hogy a salak a legnehezebben oldható műtrágya, amelynek feloldására nem egy tavasz, de egy álló esztendő sem elég. Ha ilyen felületes ösmeretek alapján alkalmazza a gazda az újításokat, akkor nem lehet csodálkozni rajta, ha ezt épp oly hamar sutba dobja mint haszontalant, amilyen hévvel alkalmazta felületes ismeretek alapján.

Arról pedig — csak legyünk egészen őszinték — már csakugyan igen kevés gazdának van halovány fogalma is, hogy ad-e annyi trágyát talajának, amennyi elegendő a talaj termő erejének fenntartására, hogy az ő trágyázási rendszere mellett emelkedik-e vagy apad talajának termőképessége. Pedig a gazdálkodásnak ez a kardinális pontja, e körül forog az egész gazdálkodás s ha e tekintetben nem helyesen járunk el, kárba

veszett összes fáradságunk, kielégítő vagy jó eredményt sohasem érhetünk el. Hogy pedig éppen e tekintetben országszerte nem helyesen járunk el, azt mutatja az a megdönthetetlen tény, hogy a nyugati államok termés átlagai nem csak fölözik a másikat, de sok helyt annak a kétszeresén is túl emelkednek. Kevés az állatállományunk, műtrágyát is keveset használunk s így átlagunk az ország legtöbb helyén nem emelkednek, de csökkennek.

A kezelésünk alatt álló birtokról nem készítünk üzemet s így nem tudhatjuk, nem lehetne-e birtokunkat jövedelmezőbbé kihasználnunk, nem tudjuk olve mennyinek kell lenni a bruttó bevételnek és kiadásnak, mennyinek a tiszta haszonnak; de sőt ha váltó gazdaságot üzünk is, a váltót többnyire nem helyesen állítják be s így a lehető legnagyobb hasznot már csak azért sem érhetjük el. Ösmerek gazdaságot hetes forgóval, ahol az első évben meglesz ugyan trágyázva a talaj, de azután hét éven keresztül egy szem trágyát sem kap, buza pedig a nyediek és hetedik évben jön bele. Hogy az ilyen váltó-gazdaság a talajt tönkretesz s félannyit sem ad, mint amennyit helyesebb kezelés mellett adhatna, azt mindenkinek tudnia kell, aki némi ügynevezett tudományos gazdasági ösmerettel is bír.

Nem vonjuk kétségbe, hogy egy birtok üzemetvét kidolgozni annak, aki nem foglalkozik gazdasági tudománnyal és írásos munkákkal, igen nehéz, de megvan adva a mód és alkalom ilyen üzemetvet ahhoz értő, azzal

Deák Ferenc kosara.

Lágy, álnos levegő cirógatta arcunkat és fátolszerű halavány őszi kőd borult a sümegi szőlőkre, mikor egy nagy társasággal ballagtunk a város felé.

Kint voltunk a híres Ramassetter-féle telepen, ahol még igazi somlait mérnek az óriási hordókból. Hamisítatlan badacsonyi szikrázik a pohárban.

A hajdani jeles borkereskedő cég mostani főnöke, Hladni János, rendezett ott magnum áldomást a «Balaton körüli utazás» nagynevű írójának, Eötvös Károlynak a tiszteletére.

Nekem lázam volt, bort sem iszom évek óta, így csak a konverzációnban tettem gyönyörűséget. Mert Eötvös Károly beszélt, aki nemcsak a legmagyarabb író, de a legzamatosabb társalgó is széles e hazában.

Kárba veszett Hladni Jancsinak a barátságos unszólása, aki igazán isteneknek való nektárt töltögetett a poharamba. Csak nem akart kiürülni az előttem álló bilikom.

Hogy ballagtunk befelé, megeredt az adomázás. Régi honi szokás ez már magyar nemes urak közt.

Leginkább Kisfaludy Sándorról, meg Deák Ferencről esett szó.

Ugy is dukált ez Zalavármegyében, ahol mintha a pirosra váló, hervadó borág is arról a nyalka testőrözről suttogott volna, aki a sümegi vár omladékai közt pillantotta meg először *Himfi dalai*-nak halhatatlan ideálját.

Az Eitner Sándor urambátyám fényesen ki-
világított ebédlőjében lukullusi lakomához tele-

pedtünk. Milyen kár, hogy a lázbeteg ember még az asztal gyönyöreit sem élvezheti. Szegényebb lettem ismét földi örömeimben.

A villogó ezüstre, sávoles damasztra meg finom porcellánra terített asztal mellett hangos lett a jókedv. Csak én meláztattam el néha, ugy, hogy a jovialis piébános ur egyre tréfálgatott velem, hogy talán nem is annyira komoly tudós ember vagyok én, mint inkább valami rejtőzködő poeta lappang a kaput rokkomban. *A kesergő meg a boldog szerelme* klasszikus földén, sok szóbeszéd közt, persze, hogy esett szó a szerelmeiről meg az asszonyokról is. Így került aztán kapóra Deák Ferencnek egy ifjúkori, talán egyetlen szerelme is.

Régen történt biz az. Valamikor a huszas években. Akkor, mikor a haza bölcsét *Ferkó*-nak szölgatták.

Erős, vállas legény volt Deák, aki után Zalavármegyének nem egy szépleánya sóhajtozott.

De Ferenc már *Ferkó*-korában is állhatatos, komoly férfiúnak indult. Komolyan vette a munkát, a haza iránti kötelességeket, komolyan a szerelmet is. Valamelyik sümegi bucsun, lehet, hogy névnapon, egyik *Inkey*-leány hódította meg a szívét és kocsija gyakran járogatott be ezután abba a szilfás, fehér kavicsal kirakott udvarba, ahol a százszorszép leányzó lakozott.

Deák nem tudott cifra bókot mondani, a mazurkát sem lejtette korántsem oly rangosan mint a Bogyay, meg a Skublics fiúk talán, — de szinarany volt a szerelme. Nem is arany — szikla, amelynek a szilárdsága biztos záloga két élet boldogságának.

Hiuság — asszony a neved!

A szép *Inkey*-leánynak sehoggy som tetszett a derék, komoly ifju. Pajkosan nevetett, valahányszor látta, hogy Deák csak szóltan imádat-tal bámulja, míg a többi gavallér csak úgy ontotta a sok, üres bókot.

Azt meg éppen rossz néven vette tőle, hogy egyetlen-egyszer sem huzatta el ablaka alatt a kedves nótáját.

Nem. Még csak virágot sem igen vitt szive bálványának Deák Ferenc. A virágos kerthez hasonló, hűfőhő leányszobába a nyalka Bogyay gyerekek, meg Hertelendy, egyik másik, hozták télviz idején is Triesztből a kameliát, rózsát. Nagy dolog volt pedig ez akkor, mikor nem járt még az expressz. Tengelyen, forró-vizes bádof-fazékban érkezett a kényes portéka. Külön ker-tészlegényt rendeltek melléje és ez az Adria partjától Zalavármegyéig csak arra ügyelt, hogy a víz soha ki ne hűljön az edényben. Nábobok-nak való multság volt akkor a bukéta. — Egyszer aztán, éppen így szüretre való idő volt akkor is és halvány párázat ereszkedett a sü-megi hegyre, mikor Deák Ferenc ismét átment az *Inkey*-portára.

Szokatlanul kicsipte magát, karneol gombos fekete atillájáról meg éppen látszott, hogy ün-nepies cselekedetre készül.

Ugy ám. Mert akkor is, mint ma, lakoda-lomra, temetésre, vagy ilyesminő alkalmatosságra öltött csupán nemzeti viseletet a magyar.

A szilfás udvaru portára beérve, nem igen cifrázta a szót. Soha sem szerette a sallangot. Egyenesen, becsületesen megmondta hát a szive szándékát.

— Te az enyém, én a tied, ásó kapa vá

sokat foglalkozó egyénekké díjtalanul kidolgoztatni. A magyar-óvári gazdasági akadémia, a debreceni, kassai, keszthelyi és kolozsmonostori gazdasági tanintézetekben tanácsadó bizottság van, ennek feladata bárkinek és bármiféle gazdasági ügyben díjtalanul felvilágosítást, tanácsot adni. Akár üzemtervet kell valamely birtokról készíteni, akár állattenyésztési, növénytermelési stb. ügyben kell tanácsot adni, ezek a bizottságok a legnagyobb szakértelemmel, díjtalanul adják meg azt. Így a gazdának csak egy levelet kell írnia az illető intézet igazgatóságához, hogy a legjobb és teljesen kimerítő választ kapja.

Tanuljunk, haladjunk, hogy gyarapodjunk.

Kocsis Károly.

A gyászír.

A derült égből hirtelenül, váratlanul lecsapott a villám és a szálas sudár völgy földre omlott. Így esapott le a halál hideg keze s élete virágában, munkabíró erejének teljességében tört le egy derék embert: *Kocsis Károly* sümegei kántortanítót.

Még előtte való nap 10 óra után kiment a faiskolába, hogy folytassa munkáját: az ojtványok nemesítését. Lázás tevékenységet fejtett ki ebben. Rövid két év alatt a pusztai földből 2000-at meghaladó nemes csemetét varázsolt elő. Nagy munkájának vége felé járt, azért még ebédre sem tért haza s felesége vitte ki utána az ebédet. Este megvacsorázott, s lefekvés előtt eljártszadozott kis gyermekeivel. Azután nyugodni tért. Ki sejtette volna, hogy ez a nyugalom az örök álmom nyugalma lesz. Másnap reggel családja arra a szívet összevadásztató fájdalomra ébredt, hogy a család feje, fenntartó oszlopa kidőlt. Ki írja le fájdalmukat, amelynek sulya alatt összeroskad a kebel?

Szeptember 16-ika volt, vasárnap reggel. A megrázó hír mint futó tűz terjedt el a városban, fölverve az embereket, akik megrendülve kérdezték egymástól: igaz-e? Fájdalom a Jób-hir igazat beszélt. Nevezett nap hajnalán szívszélütés oltotta ki *Kocsis Károlynak* derék, becsületben és munkában töltött életét, a férfikor delén, élete 35-ik évében.

A sümegei társadalomnak köztisztviselőben és szeretetben álló tagja húnyt el benne. A közönségnek minden rétege szívébe zárta őt, megbecsülve benne a családapát, a tanítót és embert egyaránt.

Az általános mély részvétből különösen kiemelkedik a boldogult kartársaié. Ezek 16-án 11 órakor tartott gyűlésén *Bánfi Alajos* igazgató tolmácsolta a nagy veszteséget, amely a sümegei népoktatást és a tanítókart érte s indítványozta:

a) a tanítókár fájdalmát jegyzőkönyvében megörökíteni; b) a felejtethetlen kartárs koporsójára koszorút helyezni; c) az elhunytól külön gyászlapot adni; d) a megboldogult családjának testületileg fejezi ki részvétét; e) végső tisztességén és a gyászmisén a tanulókkal együtt résztvesz.

A testület mély megilletődéssel e pontokat határozattá emelte.

A katolikus legényegyesületnek ugyancsak 16-án tartott gyűlésén *Vida János* a szívek mélyéig ható beszédben emlékezett meg *Kocsis Károlynak*, az egyesület titkárnak elhunytáról. A közgyűlés hasonló szellemű határozatokat hozott, mint a tanítótestület, megtoldva azzal, hogy lelki üdvösségéért külön gyászmisét tart, melyen szintén testületileg vesz részt s a megboldogultnak arcképét elkészítteti s helyiségében kifüggeszti.

A temetés.

A közszertet és részvét imponánsan nyilvánult meg a megboldogultnak f. hó 17-én végbement temetésén. Délután 5 órára óriási közönség gyűlt egybe a kántorlakáson, hogy megadja a végső tisztességet az elhunytak. Az elemi iskola növendékei a gyászoló kartársak vezetésével, az áll. reál- és a felső leányiskola tanulói a tantestülettel, a katolikus legény- és az iparos ifjusági egyesületek, a polgári kör, a tüzoltók testületileg vonultak ki, gyászlobogók alatt. És ott volt rendkívüli nagy számban a közönség minden osztálya, köztük a vidék majd minden tanítója és több papja.

Az egyházi szertartást *Németh János* helybeli plébános *Szabó Lajos* gyömörei plébános, *Székér Farkas* ferenczi vikárius és *Vida János* káplán segédnővel végezte. Az énekkart a környékbeli tanítószolgálatot.

Midőn elhangzott a megrázó gyászének utolsó akkordja, megindult a gyászmenet, ki a temetőbe. Ott haladt közepén a gyászkosci, rajta a koporsóval, amelyet a boldogult övéinek koszorúja mint a szeretet és fájdalom szemmel látható virágai fedtek. A többi koszoru a gyászkosci szomorú halotti pompáját alkotta. A koszorúk szalagjain a következő feliratok voltak:

Isten veled! — A tied.

A kedves sógoriak — és szeretett vőnek. Szeretett kartársának — Az elemi iskola tanítóikara.

Kedves tanítónknak — *Lukonich Aranka* és *Jenő*.

Hála jelül — A sümegei iparos ifjuság egyesülete.

Felejtethetlen titkárnak — A sümegei kat. legényegyesület.

És még több koszorú fölírás nélkül.

Midőn a gyászmenet megérkezett a temető domboldalába és a szomorú szertartás kíséretében az elhunytat ölébe fogadta a sir rideg kebele, nem csupán a drága halott övéi, de a közönség szeméből is a könnyek patakzottak, hogy utat adjanak a mélyes fájdalomnak, amelyet az elhunyt tisztelt és becsült férfiú váratlanul gyors halála keltett.

Most ottan nyugszik ő. Sirjára rátekintenek az őz virágai: a georginák és vigasztaló szavakat suttognak le hozzá: elhervadunk mink is,

elmulnak a többi emberek is, hisz mulandó minden, minden a földön. S midőn a temetőnek siri szellője meg-meglátogatja fejfáját, mindannyiszor elzokogja a megtört szívű özvegynek és édes anyának, a nevetlen kis árváknak, a jó barátoknak fájdalmát és részvétét, akiknek emléke őt gondosan őrzi.

Ez az emlék virasszon a te örök álmod fölött! Te pedig a magas mennyekből tekints le itt hagyott kedveseidre és küldd le hozzájuk az örök Szeretethez enyhületet és áldást nyújtó malasztját.

A gyászlapok.

A család gyászjelentése:

Alulírottak a maguk és az összes rokonok nevében mély fájdalomtól megtört szívvel jelentik a forrón szeretett férj, a legjobb apa és szeretett fiúnak, *Kocsis Károly* sümegei róm. kat. kántortanítónak élete 35-ik, boldog házassága 8-ik, tanítói működése 16-ik évében, folyó hó 16-án reggel 5 órakor szívszélütésben hirtelen történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hűlt teteme folyó hó 17-én délután 5 órakor fog a róm. kat. egyház szertartásai szerint be-szenteltetni és a sümegei kántortanítói lakból a helybeli temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-miseáldozat az elhunyt lelki üdvéért folyó hó 18-án reggel 9 órakor fog a sümegei róm. kat. plébánia-templomban az Urnak bemutatni. Sümege, 1900. évi szeptember hó 16-án. Áldás és béke drága hamvaira! *Kocsis Károlyné* szül. *Látos Rózsa* az elhunyt neje, *László, Béla, Ilonka* az elhunyt gyermekei, özv. *Kocsis Józsefné*, az elhunyt anyja.

A tanítótestület gyászjelentése:

A sümegei róm. kat. elemi iskola tanítótestülete mély fájdalommal jelenti felejtethetlen szeretett kartársának, *Kocsis Károly* sümegei róm. kat. kántortanítónak szeptember hó 16-án reggel 5 órakor élete 35-ik, buzgó tanítói működésének 16-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult kedves kartárs hűlt tetemei folyó hó 17-én délután 5 órakor fognak a sümegei róm. kat. temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent-miseáldozat folyó hó 18-án reggel 9 órakor fog a róm. kat. plébánia-templomban az Urnak bemutatni. Sümege, 1900. évi szeptember hó 16-án. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Élete.

Kocsis Károly a Balaton kies partján, *Meszes Győrökön* született. Keszthelyen végezte a gimnázium négy osztályát s ezután szülői a jónévi csurgói állami tanítóképzőbe iratták be. A négy évfolyam elvégzése után a kiegészítő vizsgálatot 1885-ben jeles sikerrel állotta ki. 1885—1888. szeptemberig *Hercegfalva* fehérmegyei községben működött, kartársaival egyetemben buzgó tevékenységet fejtve ki a németajku lakosok magyarosításában. Sümege 1888-ban választották meg segéd kántortanítónak, 1893-ban önálló lett s ugyanez év június 23-án oltárhoz vezette *Látos Rózsa* helybeli tanítónőt. Boldogult *Exner Alajos* halála után elnyerte a kántori állást is.

lasszon el. Ha a szép leány is úgy akarja. — Körülbelül ez volt beszédjének summázata.

A leány pedig csak egyre mosolygott és fehér szárnyu pillangó rebbenését lesve a hervadó rózsafák ágán, nem adott választ a nyiltszívű, nyiltszavu legénynek.

— *Majd máskor — majd holnap...* — mondogatta és elkapva a játszai lepkét, megtépte himes szárnyát úgy, hogy az aranyos por mind szétrepült s elszóródott a földre perdülő, hervadt rózsalevél közt.

Deák Ferenc pedig lehajtotta a fejét, — de nem szólt többet egyetlen egy árva szót sem.

Az igaz magyar ember meghal, de még szerelmét se tud talán koldolni. Be sem várva a vacsorát, fogott s a fehér fényű, holdvilágos éjszakában hajtott hazafelé.

Az országotat szegélyző nyárfák reszkettek remegtek a lanyha őszi szélben, az ifjú férfi pedig fejét kezére hajtva, kétségek közt töprenkedett azon, hogy mit is hoz hát majd az a *máskor*, az a *holnap*.

Nem kellett sokáig töprenkednie. Mikor kocsija befordult saját portájának az ámbitusá elé, a holdfény meg átszűrődve a lombokon, odavetődött a régi módi cséza magas, hintáló rugóira, hátul, egy spárgán hímálódzva füzfa-vesszőből font kis kosarat pillantott meg *Ferkó* ur. Hogy a *kocsis* meg ne lássa, gyors mozdulattal ugrott oda s egy rántással elszakította a madzagot.

Mintha szívét is eltépte volna egyben ezzel a szíjjal, erőszakos rántással. Meg is tántorodott talán egy kissé az erős férfi, úgy, hogy imbolygó léptekkel ment föl a tornácra,

Odabent aztán, a rideg legény-otthon ebéd-lőjében leült a nagy, kihuzós diófaasztal mellé és fejét tenyerébe hajtva, soká-sokáig bámult így maga elé. Talán az őszi hajnal késő, szürkesárgás fénye is bederengett már a zsalugáterek mögött, mikor Deák Ferenc magához tért tompa kábultságából.

Ezen a kinos, hosszú éjszakán dőlt el életének sorsa. Ekkor érezte át, hogy az *első családlódás* egyszersiniud az *utolsó* is ő nála,

Ez a nagy jellem nem tűrt megalkuvást még a szerelemben sem és egyszer kicsufolt érzelmének drága kincsét soha többé nem tudta apró pénzre fölváltani.

Teljes erejével a haza szolgálatára szentelte ezentul életét, s az asszony legfeljebb mint percekre való időtöltés szerepelt a nagy államférfiu későbbi sorsában. Nagyra menendő férfiú volt már, a pozsonyi diéták hírneves ifju követe és fényes sikerei valóságos dicsekvővel öveztek, amikor formális hadjáratot indítottak ellene az asszonyok. Sőt egy alkalommal igazi összeesküvést forraltak a diéta szép asszonyai, élükön *Blaskovichné-Sárközy Antonióval*, aki kiadta a jelszót, hogy:

— Meg kell hódítani Deák Ferencet *mindenáron*. — *Blaskovichné* járt elő a jó példával, de hiába!

Pedig *Sárközy Antonia* olyan szép asszonya volt a maga idejének, hogy még az anachoréta vére is felforrott volna látására, a pozsonyi diéta örege fiatalja meg éppen őrdjögött utána s mind ott epedt és sóhajtott diadalszekere elé befogva. *Don Juan* sem kapott talán annyi édes, szerelmre livó leveleket mint *Ferenc* ur ezidőtájt.

A pozsonyi *Au*-nak nem volt lombos csalitja, édes, gyönyörre hívó hűvös homálya, ahová már ne invitálták volna, epedő, vagy lázasan dobogó szívű szép asszonyok.

De a fiatal bölcs hideg maradt. Az első csalódás tövise belétört szívébe és Deák Ferencnek nem kellett többé orvos. Csudálatos, hogy hogy kiváltságos, nagy férfiak, akiket a sors a haza szolgálatára, vagy más nagy emberi célok elérésére predesztinált, ritkán, vagy sohasem találják meg a boldogságnak ama bizonyos *kék virágát*. Elrejtve nyilik számukra ez az álmatag, édes virág, vagy oly későn találják meg, hogy legfeljebb sirukra jut belőle egy elárvult, hervadó szál, akkor, mikor már kihűlt ajkuk nem érzi a lázas, szerelmes csók hevét és kibűlt szívük nem dobban meg édes asszonyi szózat hívó esdeklésére...

Mikor az elbeszélő bevégezte históriáját, szomorú komolyság borult az egész társaságra. Mintha mindenkinek fájt volna, hogy aki népek millióinak hozta meg a megváltást, akinek bölcsesége egy vérbe, könnybe últ országot támasztott föl halottaiból, az maga sohasem érezhette a boldogságot, utolsó sóhajtását nem fogta fel szerető asszony, megtört szemét nem zárta le puha, gyengéd kéz. Koporsóját *mindenki* koszorúval borította el, gyászolt *mindenki*, de senki sem hozott *egy* virágot, mindenki és nem *egy* asszony viselt miatta gyászruhát.

Magasan járt a hold az égen, mikor bucsuzkodni kezdtünk. E történet után senkinek sem volt kedve tovább mulatni.

A Hétkől.

Vicomte Latorfiára.

Mint tanító rajongó lélekkel csüggött szép hivatásán. Iskolája úgy az elemi, mint az ipariskolában mint-iskola volt. Az új szellem, amit Wlassics miniszter keltett fel, teljesen sodrába ragadta őt. Azzal a szilárd kötelességérzettel és azzal a törhetetlen buzgalommal, ami lelkének oly szép vonása vala, vetette rá magát, hogy a nép gazdasági életére üdvös, irányító befolyást gyakoroljon. Elvégezte 1897-ben a tapolcai szőlőszeti és borászati, 1898-ban a pápai mezőgazdasági tanfolyamot, mindkettőről kitűnő oklevéllel térve haza. Mint említettük, a sümegei faiskolát teljesen újjá szervezte és alakította, emberi erőt meghaladó munkát és gondosságot fejtve ki ebben. Egyik év őszén át mint gazdasági vándortanító a környék faluiban oktatta a népet az okszerű, intenzív gazdálkodás ismereteire.

Kivette részét a tanítók egyesületi működéséből is. A járási és a sümegei róm. kat. tanító-köröknek jegyzője volt, a körök kebelében tartott felolvasásai gazdag elméleti és tapasztalati ismeretekről tanuskodtak.

Mint valódi néptanító, ott állott a társadalom szolgálatában is. Önzetlen lélekkel, meg nem törő odaadással állva meg minden polcot, amelyre elhívták. Az egyes egyesületek dalosköreit ő vezette s minden föllépésével a helyi nehéz viszonyok közepette is általános tetszést és elismerést aratott.

A sümegei tűzoltó-egyesületnek éveken át szolgálatvezető tiszteje, a lövészársulatnak haláláig jegyzője volt.

Mint kántor gyönyörű orgonajátékával tünt ki.

Egyházának hí fia, a hazának ritka munkásságu polgára, a sümegei társadalomnak általános közbecsülésben részesülő, pártját ritkító munkás tagja hűnt el benne.

Emberfeletti munkát végezett. Bizonyára ez sietette, hogy megtört az a szív, amely a nemes, magasztos eszményekért nem csupán lángolt, hanem szakadatlanul, pihenést alig ismerve, dolgozott is.

A munka nagy küzdelme után nyugalomra tért. Legyen ez a nyugalom boldog. Áldott emléke szívünkben élni fog, míg odatérünk hozzá, abba a másik, szebb hazába, ahol csak boldogság honol.

H I R E K.

— **Bizalom Darányinak.** A letenyei állatkiállítás folyó hó 15-én volt, amelyen az egész vidék gazdaközönsége nagy számban vett részt. A zsűri munkálatainak befejezése után *Csempe Kálmán* dr. letenyei ügyvéd lelkes beszéd kapcsán indítványozta, hogy a nagyszámu közönség fejze ki elismerését, bizalmát és ragaszkodását *Darányi Ignác* dr. földmívelésügyi miniszter iránt a P. L. ismeretes támadásával szemben. Az indítványt nagy lelkesedéssel fogadták s az üdvözlő feliratot — annak jeléül, hogy pártkülönbség nélkül helyeslik — mindegyik pártnak vezérfőfia aláírta.

— **Jóváhagyott községi határozat.** A vármegye közgyűlése Sümeg képviselőtestületének amortizációs kölcsön fölvétele tárgyában hozott határozatát jóváhagyta.

— **A közbirtokosok bizottságának megalakulása.** A sümegei közbirtokosok 30-as bizottsága f. hó 16-án alakuló gyűlést tartott, melyen elnökké templomtéri *Nagy Józsefet*, jegyzővé pedig *Kaufmán Gézát* választották meg. Ezután a gyűlés elhatározta, hogy a város képviselőtestületét megkeresi, amelyben megkéri, adja ki a legelő tulajdonjogának átíratására a szükséges nyilatkozatot. Együtt kimondotta a gyűlés, hogy a fa hasznélvezetét az iskolák javára ezután is érvényben kívánja hagyni.

— **Beiratások.** A sümegei róm. kat. elemi iskolába a múlt évben már bejárt iskolakötelesek közül még be nem iratkozott 62 fiú, 77 leány, az újoncok közül pedig 80 fiú és 62 leány, összesen 240. Ez a tanulóknak úgy két ötödét teszi. A beiratások még nagyobb lanyhasággal folynak a szomszéd Csabrendeken, ahol még a tanulók nagy része kinn van. Az előjárások bizony szoríthatnák a szülőket, hogy gyermekeiket pontosan beirassák. Hej, ha katonakötelesek volnának!?

— **A toronyóra.** A lefolyt héten a toronyóra ismét oly rendetlenül járt, amit szó nélkül nem hagyhatunk. A pontos időhöz kötött foglalkozások azt sem tudták hányadán vannak az idővel, a toronyóra oly szertelen eltéréseket jelzett. Bizony, legjobb volna, ha nyugalomra helyeznék az öreg jószágot, hisz már régen rászolgált.

— **Az állatorvosi közszolgálat államosítása** folytán az állatorvosok működési területét és székhelyét a vármegye közgyűlése következően kívánja életbe léptetni: Sümeg, Zala-Szt. Grót, Keszthely, N.-Kanizsa, Pacsa, Z. Egerszeg, Nova, Alsó-Lendva, Letenye és Perlak székhellyel egy-egy járási m. kir. állatorvos, továbbá Tapolca székhellyel — tekintve ezen járásnak különleges fekvését és igen nagy kiterjedését — két járási m. kir. állatorvos, valamint Csáktornyan, mely határszéli állomás és nagy kiterjedésű, szintén két járási állatorvos beosztását és végül Zala-Egerszeg és N.-Kanizsa r. tan. városok I-ső foku hatósága mellé szintén egy-egy városi állatorvos beosztását.

— **Táncmulatság.** A sümegei önk. tűzoltó-egyesület tisztikara az egyesület ruha pénztárának gyarapítására 1900. évi szeptember hó 30-án a Lövölde kerti helyiségében zártkörű szűreti táncmulatságot rendez. Belépő-díj: személyenkint 80 fillér, családijegy 2 kor. Kezdeté este 6 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtat az önk. tűzoltó-egyesület tisztikara. A táncmulatságot rossz idő esetén is megtartják.

— **Figyelmeztetés.** A sümegvidéki gazdakör a következő figyelmeztetést tette közzé: A szűret közeledtével kötelességünknek tartjuk a szőlőgazdákat figyelmeztetni, hogy a bortörvény és az arra vonatkozólag kiadott miniszteri rendelet értelmében a *mustba* vagy *borba*, *ugyisint a már kész, kiejert törkölyborba vizet kerenni, bármily csekély mennyiségben is, feltétlenül tilos, még akkor is, ha azt maga a vevő kíváná. Vis használat* csak a *törkölybor* készítésénél van megengedve, de ott is csak a miniszteri rendeletben körülírt megszorítással, *Tilos a természetes bornak gyümölcsborral vagy törkölyborral való összekeverése (összeházasítása) is. Aki pedig a fentti tiltott módon készített bort forgalomba hozza vagy eladja, az — az 1898. XXIII t. c. értelmében 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik. Aki pedig a bort maga megveszi, vagy más tiltott anyaggal kezei, vagy a természetes bort törkölyborral vagy gyümölcsborral összekeveri, az — mint mesterséges bor készítője 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és 2 hónapig terjedhető elzárással és borainak elkobzásával büntetetik.*

— **Köszönet.** Felejthetetlen jó férjem elhunytá alkalmából fogadják úgy az egyesek, mint a testületek kifejezett részvétükért legmélyebb köszönetemet. *Ösv. Kocsis Karolyné.*

— **A balatontavi gőzhajós részvénytársaság** további segélyezése tárgyában a megyegyűlés kimondta, hogy az e tárgyban 1899. évi február hó 13-án, valamint szeptember hó 11-én hozott határozatait teljes mértékben fentartja s ezuttal is kimondja, hogy a társaság részéről két új hajó beszerzése és üzemen tartása által nyújtandó nagyobb mértékű ellenszolgáltatásért nevezett társaságot jövőben évi 10.000 koronával fogja 10 éven keresztül segíteni, ha a társaság a fennhivatkozott határozatokban felsorolt kívánalmaknak eleget tesz, mert csak azok teljesülése által látja a balatoni hajózás fejlesztését s az ehhez fűződő helyi és országos érdekeket biztosítva.

— **A F. M. K. E. új örökös tagjai.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület örökös tagjai, akik egyszer és mindenkorra 60—60 koronával járulnak az egyesület kulturális alap-tökéjéhez, örvendetesen szaporodnak. Újabbán 28-an iratkoztak be az örökös tagok közé, köztük: *Emmer Kornél* dr. orsz. képviselő, *Benický Ádám* zsamboki földbirtokos, id. *Chotek Rezső* gróf, *Lévay Henrik* báró főrendiházi tag, *Lukács Antal* földhitelezési igazgató, *Vigyázó Ferenc* gróf, *Széchényi Aladár* gróf orsz. képviselő, *Thon Károly* egyetemi tanár, a Magyar Kereskedelmi R.-T., *Okolicsányi Sándor* hágai követünk, *Szabó-Ferraris Arthur* festőművész és még számosan.

— **A régi postabélyegek.** A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a régi osztrák értékű levéljegyek és egyéb postai cikkek még csak ez év szeptember 30-ig érvényesek. Ezentul december 31-ig pedig a postai hivatalok kicserélik koronás értékű cikkekért. Ez idő letelte után végképpen megszűnnek.

— **Értesítés.** A veszprémi állami felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyamban az előadások már megkezdődtek. Tekintettel arra, hogy a tanfolyam megnyitására vonatkozó miniszteri engedély csak szeptember első felében érkezett meg, az igazgatóság kivételesen október 1-ig még felveszi a jelentkezőket.

— **Tűzek.** Nagy tűz pusztított a szomszéd Gógánfa községben f. hó 17-én délután. A borászati elem gyorsan harapózott egyik épületről

a másikra, úgy hogy mire megakadályozni sikerült, hat házat hamvasztott el. A hat házból mintegy 19 lakos hajlékának földézetét pusztította el a vészes elem. A kár meghaladja a 11 ezer koronát. A lakosok jórésben biztosítva voltak. Az oltásnál *Bricht Viktor* segédtséget vezetése alatt megjelentek a sümegei tűzoltók is és élénk tevékenységet fejtettek ki a mentés munkájában. — F. hó 18-án Sümege az *Osztorics István* bodnár konyhájában összehalmozott nagy mennyiségű forgács a szabad tűzhelyről lepatlanó szikrától lángot fogott. Szerencsére, *Osztoricsék* 3 éves lánykaja, *Ilona*, észrevette a veszedelmet s lármát ütött. A kiáltásra hamarosan összeszaladtak s eloltották a tüzet, mielőtt nagyobb szerencsétlenséget okozott volna.

— **Pályázati hirdmény.** A tapolcai m. kir. vincellériskola igazgatósága 1901. évi január hó 1-től kezdődő egyéves tanfolyamra pályázatot hirdet. Felvételi kellek: 1. Legalább 16 éves életkor betöltéséről szóló keresztlevél (vagy katonakönyv. 2. Magyarul írni és olvasni tudást igazoló iskolai bizonyítvány. 3. Ép, erős, a munkára alkalmas testalkatról tanuskodó orvosi bizonyítvány. 4. Feddhetetlen előletről községi erkölcsi bizonyítvány. 5. Szülői vagy gyámi beleegyezés illetve nyilatkozat, hogy a tanuló évközben pályájától el nem idegenitik és az iskolából ki nem veszik. A tanulók lehetnek saját költségesek vagy ingyenesek állam költségen. Kik ingyenes helyre folyamodnak, tartoznak kérvényükhöz szegénységi bizonyítványt is csatolni. A saját költséges tanulók 240 koronát tartoznak fizetni évenként és pedig 120 korona félévi előleges részletekben. Azok a folyamodók, akik kertesszettel, szőlőmíveléssel már foglalkoztak, a felvételnél előnyben részesülnek. A földmívelésügyi miniszteriumhoz címzett és egy koronás bélyeggel ellátott kérvények a fentti okmányokkal felszerelve legkésőbb november hó 1-ig a tapolcai vincellériskola igazgatóságához beküldendők. Tapolcán, 1900. szeptember hó 10-én.

As igazgatóság.

— **Mérnöki munkálatok** keresztülvitelét elvállalja egy sok évi, nagy gyakorlattal bíró okleveles mérnök úgy helyben mint vidéken. Leveleket „*Mérnök*” cím alatt a szerkesztőség közvetíti.

— **A «Magyar Hírlap» politikája:** a magyar fajpolitika, a melynek diadalra jutásáért elszántan küzd nap-nap után. A szabadelvű és demokráta irányban való haladást szolgálja a «Magyar Hírlap», mely tízéves feunállása óta óriási szolgálatakat is tett a magyarság ügyének. A «Magyar Hírlap» munkatársaink sorában a legkiválóbb publicisták és írók neveivel találkozunk. Nem csodálni való tehát, hogy ez a lap a külföld bármely napilapjával bátran kiálja a versenyt. Vezércikkei és eredeti tárcái, politikai, társadalmi, gazdasági és humoros cikkei, valamint könyvalakban megjelenő érdekesítő regényei az olvasók óriási táborát szereztek meg a «Magyar Hírlap»-nak mely éppen ennek a nagy népszerűségnek köszönheti, hogy legnagyobb terjedelemben, naponként 24—32 oldalon jelenik meg, noha igen olcsó az előfizetési ára. Kedvezményei között első helyen áll a páratlan irodalmi becsü karácsonyi ajándék, melyet minden előfizető díjtalanul megkap a most következő év negyedében. Ugyancsak ingyen kapják meg a «Magyar Hírlap» most belépő új előfizetői a *Bűn útján* című rendkívül érdekes regény eddig megjelent folytatásait. Az *Othon* című szépirodalmi illusztrált folyóiratot a «Magyar Hírlap»-pal együtt leszállított áron, évnegyedre négy forintért kapják az előfizetői. Kedvezményes áron, negyedévenként 75 krajcárért rendelhetik meg a «Magyar Hírlap» előfizetői a remek *Francia Divallapot* és a *Képes Gyermeklapot* (utóbbit negyedévenként 50 krajcárért). A szerkesztői üzenetek írására külön munkatársak vannak szerződötve, hogy minden, bármely szakba vágó, közérdekű kérdésre ingyen írják meg a választ. Végül még egy kedvezményről kell megemlékeznünk, mely valóságos pártját ritkítja. Arról t. i., hogy 10, mondá tíz krajcárért a lap bármely előfizetője tehet közzé hirdetést a «Magyar Hírlap»-ban, melynek rendkívüli olvasottsága biztosítja a hirdetőnek, hogy álláshoz, kölcsönhöz, cselédhez stb. jut. Mindozdkért ismételtelen a legmelegebben ajánljuk a «Magyar Hírlap»-ot, melynek kiadóhivatalába (Budapest, Honvéd-uca 10.) október 5-ig küldhető az előfizetési összegek: évnegyedre 8 ftr 50 kr., egy hónapra 1 ftr 20 kr.

— **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét** *Pohl E. és fia* szombathelyi mezőgazdasági gépgyár, malomépítész és vasöntőnek lapunk e számaéhoz csatolt hirdetésére.

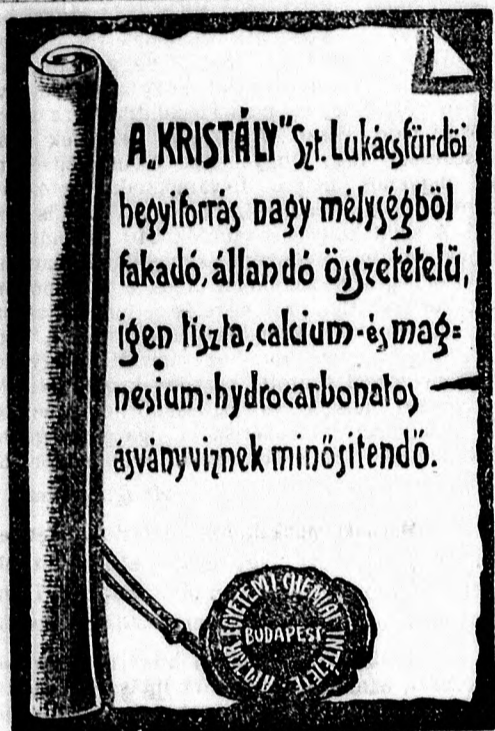
— **A legízletesebb asztalvív** a *Kristály Szent Lukácsfürdői* hegyiforrás, melyet mint egészséges ásványvizet több száz orvos ajánl.

Eladó lakóház.

Sümege, a Széchenyi-uca 95. számú, Leitner Antal tulajdonát képező cserépfedéles ház, mely áll: **5 szoba, 2 előszoba, 2 konyha, 2 kamrából**, az egész ház alatt pince, fűskamrák, gyümölcsfákkal beültetett udvar, nagy konyhakert, kutató viztartóval, a Lövölde mellett minden órában **szabad kézből eladó.**

Komoly vevők levéltel vagy szóbelileg értekezhetnek **Benkő Károly dr.** ügyvéd urnál **Veszprémben**, mivel teljesen megegyezhetnek s ki a házat tehermentesen átszolgáltatja.

Tisztelettel
Leitner Antal.

Kapható:

MÁRKUS SALAMON FIA
cégnél,
→ SÜMEGEN. ←

2783. sz. tk. 1900.

Árverési hirdetés kivonat.

A sümegei kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak özv. Paraic Jánosné sz. Kozári Mária és özv. Husz Ferencné Paraic Matild végrehajtást szenvedők elleni 90 kor. 98 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyben az árverést a sümegei kir. járásbíró területén levő a sztgrótmezővárosi 6. sz. tjkvben 6 hrsz. alatt özv. Paraic Lászlóné szül. Kozári Mária és özv. Husz Ferencné szül. Paraic Matild tulajdonánál felvett ingatlanra 1624 korona ezenen megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi október hó 13-ik napján délelőtt 10 órakor **Z.-Szt.-Grót** községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 162 kor. 40 fill. tkpben vagy az 1881. LX tc. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezehez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság: Sümege, 1900. évi július hó 17. napján.

Saághy kir. aljbiró.

510/1900. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sümegei kir. járásbíró 1900. évi V. 336/1. számú végzése következtében Dr. Inkei Béla ügyvéd által képviselt Neubauer & Wittmann javára Veisz Sándor ellen 408 kor. 34 fill. s jár. erejéig 1900. évi augusztus hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 702 koronára becsült következő ingóságok u. m.: butor, ágynemű, kocsis, ló, pálinkalőzőüst, bor és sör nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a sümegei kir. járásbíró 1900. évi V. 336/2. számú végzése folytán 408 kor 34 fill. tőkekövetelés, ennek 1900. január 1-től járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 71 kor. 85 fill. ben bíróság már megállapított költségek erejéig **Ukkon**, a vasuti vendéglőben leendő eszközzésére 1900. évi október hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett

ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is eladni fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, az ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Sümege 1900. évi szept. hó 18-ik napján.

Szidnai, kir. bírósági végrehajtó.

Szőlő eladás.

A Bácsai hegyben (Balatonmellék) szőlőm ez évi termését a tőkén eladni szándékozom.

Vevők bővebb felvilágosításért forduljanak hozzám Zala-Mihályfán.

Dr. Kalcsics Iván.

Műfogak

anélkül, hogy a gyökereket el kellene távolítani, — inylemezen és anélkül — legjobban készít:

SCHARPF JENŐ fogtechnikus

Található:

SÜMEGEN

Korona-szálloda

október hó 2-től 6-ig,

Kőszegen

Adelfy-utca 46.

minden hó 20-tól 30-ig.

HORVÁT GÁBOR

könyvnyomdája, könyv- és papirkereskedése
SÜMEGEN.

Elkészít mindenféle nyomtatványokat, u. m.

művek, folyóiratok, ügyvédi nyomtatványok, gyászlapok, eljegyzési és esketési kártyák, számlák, levélpapírok és borítékok **izléses kivitelben** jutányos árak mellett.

Teljes raktár körjegyzői nyomtatványokból.

SÜMEGEI KÉPES LEVELEZŐ-LAPOK

dús választékban, ugyszintén

VIRÁGOS KÉPES LEVELEZŐ-LAPOK

10 darab 20 fillérért

kaphatók.

Nagy választék

képes levelező-lap albumokban.